

Āraišu arheoloģiskā parkā durvis atver jaunais apmeklētāju centrs



14.septembrī, Gaujas Nacionālā parka ceļotāju dienas ietvaros ar bagātīgu programmu, Āraišu arheoloģiskajā parkā durvis ver vaļā jaunais apmeklētāju centrs.

LVM un Amatas novada pašvaldība ir noslēgusi memorandu par sadarbību Āraišu arheoloģiskā parka vēsturiskās ekspozīcijas attīstīšanā, kas veicina sabiedrībā izpratni par koksni kā atjaunojamu un vietējās izcelsmes materiālu un koksnes izmantošanas vēsturi Latvijā un Ziemeļaustrumeiropā. Šīs sadarbības ietvaros jau ir daļēji atjaunota Āraišu ezerpils ekspozīcija, kā arī turpmāk tiks veidoti bērnu un jauniešu izglītības projekti. 2019. gada maijā Āraišu arheoloģiskajā parkā tika atklāts LVM informācijas stends - koksnes kubikmetrs, kas glabā tonnu ogļskābās gāzes, ko koks augot ir savācis no atmosfēras.

No 14. septembra Āraišu LVM *pop up* vēstniecībā sev interesantas un

izglītojošas aktivitātes atradīs gan liels, gan mazs. Teju 17 metrus garais priedes stumbrs vēstīs par koksnes pielietojumu būvniecībā un mājsaimniecībā. Koka tapu stends ļaus sevi un draugus skatīt koka tapu veidolā. Būs arī iespēja praktiski noskaidrot, cik daudz cilvēku var ietilpt kubikmetrā koksnes. Savukārt, interaktīvā spēle atklās, cik ātri aug mežs un, cik daudz koksnes nepieciešams, lai uzkāptu līdz Mēnesim. Interesentiem būs iespēja arī apskatīt Latvijas populārāko koku sugu stumbrus un izziņāt to izmantošanas iespējas.

"Jaunajā apmeklētāju centrā koka apbūves vēstures atklājēji aicināti viegli saprotamā un uzskatāmā veidā iepazīt koksnes plašās izmantošanas iespējas, izprast Latvijas meža nozares attīstību, un skatīt mūsdienu zinātnes sasniegumus koka būvniecībā. LVM vēstniecībai ir gods jaunajā, no koka darinātajā Āraišu apmeklētāju centrā, sagaidīt viesus un stāstīt par mežu kā atjaunojamu dabas resursu, kas sniedz ne vien darbavietas Latvijas reģionos, bet arī nodrošina tautsaimniecības vajadzības un piedāvā reālu risinājumu klimata pārmaiņu novēršanā. Stādot mežu, kopjot to un pēc tam ikdienā izmantojot koksnes produktus, ikviens var mazināt klimata pārmaiņas izraisošo izmešu daudzumu atmosfērā," skaidro LVM Komunikācijas daļas vadītājs Tomass Kotoviļš.

?slaicīgajā izstādē, līdzās nupat nocirstiem kokiem, būs redzami tādi, kuru vecums mērāms vairāk kā 1000 gados. Tie ir Āraišu ezerpils izrakumos atrastie un saglabātie koki, kas beidzot atgriezušies "mājās" no pagaidu glabāšanas vietām turpat 50 gadu garumā. Tās būs liecības par ezerpils būvēm. Starp tām viena no svarīgākajām - jūgbaļķis, kas ir pamatā lielai daļai ezerpils ēku sienu konstrukcijai un citas. Par dzīvi ezera tuvumā stāstīs saglabājušās vienkoiņa laivas paliekas. Daži no baļķiem rādīs arī pētniecības procesu, jo tie izmantoti dendrohronoloģisko paraugu ņemšanai.

Apmeklētāju centrā būs iekārtota arī arheologa Jāņa Apala bibliotēka. Grāmatas pēc pieprasījuma būs pieejamas zinātnisku darbu sagatavošanai, padziļinātai izpētei gan arheoloģijas speciālistiem, gan novadpētniekiem un studentiem. Grāmatas Āraišu arheoloģiskajam parkam dāvina J.Apala ģimene, saglabājot visas arheologa piezīmes un grāmatzīmes kā liecību par J.Apala nopietno izpētes darbu paralēli tam, ko redzam rekonstruētajā Āraišu ezerpils saliņā.

Āraišu ezerpils ir vienīgā 9.-10. gadsimta nocietinātas dzīvesvietas rekonstrukcija Ziemeļaustrumeiropā. Parks izceļas ar unikāliem arheoloģiskiem atradumiem, rekonstrukcijas atrašanos oriģinālā vidē un Vidzemei raksturīgo, labi saglabājušos kultūrvēsturisko ainavu, kas pozitīvi kontrastē ar mūsdienu straujo dzīves vidi.

Šis ir pirmais realizētais apmeklētāju centrs parka pastāvēšanas vēsturē. Tajā, pēc pilnīgas atvēršanas 2020.gada pavasarī, viesiem būs iespēja iepazīties ar ezerpils vēsturi, senajiem latgaļiem, izziņāt ezerpils rekonstrukcijas gaitu, uzzināt par Āraišu lomu pasaules kartē. Apmeklētāju centrā atradīsies arī Amatas novada tūrisma punkts, piedāvājot iespēju uzzināt par visa novada un apkārtējo kaimiņu novadu, Latvijas

tūrisma iespējām. Te būs arī īpaša velotūristu un kafijas pietura.

Jaunā apmeklētāju centra būvniecība īstenota Eiropas Savienības fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.5.1. specifiskā atbalsta mērķa "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus" sadarbības projekta "Kultūra, vēsture, arhitektūra Gaujas un laika lokos" (Nr.5.5.1.0/17/I/004) ietvaros. Amatas novada pašvaldība projektu īsteno sadarbībā ar Siguldas novada pašvaldību, kas ir projekta vadošais partneris.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020



EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās
attīstības fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Informāciju sagatavoja:

Jolanta Sausiņa

Nodaļas "Araišu arheoloģiskais parks" vadītāja

Tālr.: +371 28002237

E-pasts: jolanta.sausina@amatasnovads.lv